

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

III. de Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

Exemplum est in Subdiacono, qui laicum falso accusaverat alicujus criminis, quo probato deponendus, & Ordine exuendus esset Diaconus: quia non potest Subdiaconus spoliari Ordine, si non habet, præterquam quod per Subdiaconatu, publice verberibus castigatus mittitur in exilium.

c. i. b. 2.

4. *Quid si non constet, an quis calumniandi animo accusationem instituerit?*

De eo inquirere officio incumbit iudicis: qui, si in negotium id postulet, accusatori deficienti in probatione, minus se non animo calumniandi accusationem instituisse, præsertim adversus superiorem suum, Canonicam indicet purgationem, eumque, usque dum se purget, ab officio, & beneficio suspendet.

c. i. eod.

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

TIT. III.

Hic incipit alterum hujus libri caput, quo materia iudicii criminalis, id est ipsa crimina enumerantur, & explicantur; quæ vel communia sunt omnium hominum, tum Ecclesiasticorum,

... tum laicorum, vel Clericorum pro-
... ra. Primi generis sunt illa, quæ in ipsum
... eum & religionem principaliter com-
... mittuntur (quorum gravissimum est Si-
... monia) & quæ in proximum.

1. Quid est Simonia?

Simonia (a Simone Mago, qui primus
legitur se hoc crimine polluisse, *Act. 8.*
ita dicta) est studiosa voluntas emendi,
vel vendendi aliquid spirituale, vel spiri-
tuali annexum. *Studiosa*, inquam, ut
excludantur leves, vel minus deliberatae
voluntatis motus. Verbis *emendi, vel ven-*
dendi continetur contractus omnis one-
rosus, pretio temporali intercedente; vel
quod rationem pretii habeat, non gratui-
tus: veluti si pecunia detur, vel promit-
tatur, ex pacto sive tacito, sive expresso,
pro Sacramentorum administratione,
pro sepultura & exequiis mortuorum, pro *c. 8. 9. 10. &*
benedictionibus nubentium, pro ingres- *passim h. t.*
su Religionis, pro beneficiorum Ecclesia- *c. 12. eod.*
ficorum collatione. Imo si tantum ob-
sequium aliquod sive immunitas, sive
etiam modus ab obsequio præstetur pro
beneficio obtinendo.

(Conf. Struv. *Syntagm. jur. civ. Exerc. XV.*
§. 1. & Prozym. ad Codic. L. 1. T. 2. §. 2.)

Y 5

2. Quod

2. *Quod hic vocas munus ab obsequio?*

Quodlibet ministerium & obsequium quod homo homini in rebus temporibus præstare solet, habetque pretium. Est enim pretium hic tripliciter: aliud pretium manus, sive muneris a manu, aliud pretium linguæ, sive muneris a lingua, aliud pretium obsequii, sive muneris ab obsequio.

l. 178. D. de a manu pecunia est, & res quælibet, ut V. S. c. est in commercio, & quæ etiam pecunia sunt non appellatione continetur. Munus a manu nulli II. 4. qua favor est, sive preces & supplicationes humane, si ex pacto, vel promissione saluator. ne fiant. Munus ab obsequio servitus additus, ut ejus intuitu aliquid spirituale consequatur.

3. *Quotuplex est Simonia?*

I. Alia est juris divini, alia juris humani sive Ecclesiastici. Illa committitur circa res mere spirituales, & maxime circa eas, quibus confertur potestas clericorum. Hæc ex jure positivo prohibita nem suam habet, & committitur circa rem natura quidem sua vendibilem, prohibitam tamen vendi jure positivo Ecclesiastico: veluti in venditione be-

officiorum Ecclesiasticorum, secundum
quod temporale est; quod ab Eccle-
siâ prohiberi potuit propter dependenti-
am & connexionem, quam habet cum re
temporalibus: item in venditione officiorum mi-
nus spiritualium, quale est officium, Oe-
conomus Ecclesiæ, Advocatus Ecclesiæ, Sa-
crificarius, & similia.

II. Alia est Mentalis, alia Conventio- *d. can. Sal-*
nalis, alia Realis. *mentalis* est, quæ men- *vator.*

te tantum concepta in solo proposito
consistit interno, sive res tradatur, sive
non tradatur, circa ullum pactum seu
conventionem. *Conventionalis* est, quan-
do a proposito illo interno proceditur ad
conventionem dandi aliquid temporale
spirituali, citra tamen executionem,
aut utraque, vel altera parte tantum. *Rea-*
lis est, quando ultra conventionem de-
dando accedit traditio ipsius rei, idque
a parte utriusque tam dantis, quam ac-
cipientis; veluti dedi tibi pecunias, & tu
villam mihi dedisti præbendam.

Ad conventionalem Simoniam, vel
potius ad mentalem, referri potest spe-
cies illa, quam vocant *Confidentialem* seu
Confidentia, quæ proprie locum habet in
renunciationibus & collationibus, aliis-
que provisionibus beneficiorum Eccle-
siasti-

fiasticorum. v. gr. Quando quidem
 providet de beneficio, cum certa
 & spe, ut provisus illud ipsum alio
 resignet, cedatve, vel ei, a quo beneficium
 obtinuit, vel illius nepoti, vel etiam
 ri. Quod quidem licite fieri potest
 ullo pacto aut conditione, modo
 digno: simoniaca vero erit facta cum
 ventu pretii, pacti, modi aut conditionis
 five digno fiat, five indigno. Extat de
 specie Simonie Constitutio Pii IV. anno
 1564. & duplex Pii V. anno 1568. & 1570.

(Conf. Struv. Syntagm. jur. c. 16. Exerc. III. tit. 31.)

can. Pla. 4. *Qui igitur vitium Simonie incurrit?*
cui 22. 1. ex quibus causis?

qu. 1. c. 2. Ex æquo tam ementes quam receptes, de quo extat antiqua definitio
sup. De *conf. Sc.* *trum: Anathema sit danti, & accipienti*
cum dete- Præterea & qui five danti, five accipienti
stabile h. t. vel proxeneta, vel intercessor, vel cooperator
in Extra- rator fuerit, in reatu est Simonie. Causa
vag. can. fa Simonie generalis est, quod datur
c. 1. h. t. quid temporale pro re spirituali, vel
can. 2. 3. 4. adnexa. Particulares causas aliquas
Et passim 1. retuli supra, quibus alii addi possunt
q. 1. c. 10. ut si pro ordinatione aliquid datum, vel
Et 39. h. t. acceptum fuerit; si pro consecratione

benedictione Episcoporum, aut Abba- e. 9. & 16.
m; si pro electione, praesentatione seu t.c.8. & c.
nominacione; pro institutione seu investi- 19. eod.
tura sacerdotum; si pro ingressu Religio- Navar. in
nis, & receptione Monachi. Manual.:

¶ Quae causae excusant ab hoc vitio?

n. 506. c.
18. & ibi
gl. b. t. arg.

Excusat I. Si aliquid detur ex mera li- c. Ex tua
beralitate & elemosyna, nec animus ad- 20. b. t.
sit emendi, vel vendendi. Wames.

II. Modicitas & exiguitas rei, seu pre- conf. 561. n.
tium, quod pro re spirituali datur, & pellice- 4. eod. tit.
re; aut pervertere animum accipientis
non solet, dummodo non ex pacto detur:
sed ex mera liberalitate.

III. Quando temporale aliquid in-
venit, non primario, ut dicunt, sed
secundario, tanquam pro causa im-
pulsiva & excitativa. Exemplum po-
tunt in eo, qui servit Episcopo spe futu-
rae alicujus remunerationis, absque ulla
vel pactione, vel conditione, & modo
principaliter hac intentione non serviat. c. Cum 12.
in eo, qui Ecclesiam frequentat, ut & gl. b. t.
distribuciones quotidianas lucretur, alias Navar. d.
forte non frequentaturus: quia ideo di- c. 13. n. 101.
tribuciones illae sunt introductae, ut Ca-
nonicis essent incitamento vacandi dili-
gentius horis Canonicis.

IV. Ne-

IV. Necessitas, quæ legem non abolet
item redemptio injustæ vexationis
vexæ, ut loquuntur, pro jure in re
cio sibi quæsito tuendo, ac retinendo.

Glin. can. V. Laudabilis, & pia consuetudo
De Cler. igendi, vel solvendi aliquid pro sepelien-
non resid. & exequiis mortuorum, pro beneficiis
Navar. loc. nibus nubentium, & similibus. La-
cit. c. 28. b. lem dico consuetudinem, nulli palam
t. Less. de alligatam, quæ ex pia fidelium devotio-
jure & just. spontanea & libera oblatione
lib. 2. c. 35. nem habuerit. Sed & quod sic solvitur
dub. 7. n. ci potest solvi intuitu laboris extremi
39. & dub. impensi, & in stipendium sustentationis
18. n. 106.
can. fin. 1. 6. *An admittenda ea consuetudo, quæ pro
qu. 2.* institutione, admissione ad possessionem, in
installatione, aliave provisione, aliquando
dari consuevit, vel deduci de fructibus?

Consuetudines ejusmodi declarantur
Sess. 34. c. Synodus Trid. mandat Episcopis, ut, quæ
24. de re- in usus pios non convertuntur, atque de-
form. gressus eos, qui simoniacæ labis, aut
regni. didæ avaritiæ suspicionem habent, facti
non permittant: illis tantum, quæ
laudabiles probaverint, exceptis. Non
permittit quoque Conc. aliquid de fructibus
ex fructibus in receptione novi Canonici.

Quod tamen hodie experimur non rigide & ad amissim observari, sive consuetudine immemoriali, sive ex privilegio, certis Capitulis concessio.

7. *Quomodo excusas a vitio Simonie pacta illa Conventiones, quas hodie fieri videmus de dote certa inferenda in monasterium pro receptione Monachi, vel Monialis?*

Ex eo, quod id, quod dicitur dari pro ingressu Religionis, non tam detur pro ipso ingressu, statuque Religionis, quod vere spiritualis est, & natura sua inestimabilis; sed vel intuitu sustentationis, quod est onus temporale pretio aestimabile, idque ad evitandum gravamen minus monasterii, maxime, si inopia prementur, & restitutum sit redditibus ac proventus ad sustentationem, necessariis: vel intuitu reparationum & onerum similibus, etiam in monasteriis, utcunque abundantibus. Et hanc praxin, longa consuetudine firmatam hodie fere passim receptam videmus.

Vide Garf. de Benef. p. 8. c. 1. n. 24. & seq. Zyp. in Anal. jur. Pont. nov. b. 1. n. 9.

Vide Navar. de Benef. Eccl. q. 1. monito ult. c. 3. b.

8. *Qui accusare de Simonia possunt?*

t. c. 7. &c. Licet Henricus; li. 3. b. 1.

Imprimis quilibet Catholicus, qui ad hoc etiam magis est precibus exhortandus;

us; Imo & servi adversus dominum, criminosi quilibet admittuntur in forum ad accusandum; verum etiam iustificandum.

9. *Quae sunt poena Simoniacorum*

Imprimis Simonia mentalis, quae in solo proposito interno consistit, poena Ecclesiasticarum incapax est, si unquam nihil datum, aut acceptum fuerit, contentione tamen recipiendi aliquid; si exhibitum quidem sit munus a manu sanctae tamen pacto omni, explicito, aut implicito. Quo casu saltem de facto Simonia non punitur, nec obligat ad restitutionem ejus, quod datum, acceptumve fuerit. Secus in usura mentali constituitur Pontifex, ut haec in foro poli, ut loquuntur, seu animae obliget ad restitutionem ejus, quod ultra sortem receptum est.

*c. ult. Sibi
Navar. n.
12. c. Con-
sulit inf.
de usur.*

10. *Quae est ratio hujus consuetudinis?*

Quod receptio usurarum semper sit iniusta, nec ullo colore effici justa potest, earumque prohibitio ex jure cum divinitus humano tam est stricta, ut adversus eam nulla consuetudo queat introducta. At vero Simoniae non ita stricta est prohibitio (licet haec quoque ex

*c. 3. Sibi
gl. inf. de
usur.*

jure, divino & humano, proveniat.)
 in adversus eam in certis casibus, lau- c. 24. b. 1.
 abilis consuetudo locum habere possit. Vide Co-
 Alii differentiae rationem inde petunt, var. 3. Var.
 quod in Simonia pariter turpe sit & dare 1. n. 5. Gu-
 & accipere, in usura vero non nisi ex parte tier. 2.
 recipientis turpitudine versetur, ideoque ex Can. q. 23.
 hac concedi restitutionem ejus, quod tur-
 piter acceptum est, non ex ista.

II, Simonia conventionalis quomodo pu-
 nitur?

Hac licet ab altera parte tantum com-
 plementum acceperit, omnibus poenis
 juris subjacet, retrahendis ad initium
 contractus, ut exinde collatio sit invali-
 da tanquam simoniace facta, excepta
 irregularitate in eo, qui celebravit post
 completam ab una parte simoniam, &
 ante completam ab altera. Ubi vero arg. c. Apo-
 pe traditionem utrimque subsecutam stolica inf.
 perfectionem suam accepit, praeter rea- De Cler.
 tum peccati mortalis, & infamiam a jure excom.
 infamiam, gravioribus etiam poenis sub-
 jiciunt, ut sunt, Excommunicatio, a qua
 solus Pont. absolvit, praeterquam in
 mortis articulo. Suspendio, olim perpe- d. c. Cum
 tua, sed quam Pius V. temporariam fe- detestabil.
 cit, & ad decennium reduxit. Sixtus V.

Z

male

male ordinatos & ab ordine sic suscipi
& ab omni spe ac facultate ad ulterius
ascendendi suspendit. Clemens deinceps
VIII. ac hanc aliasque poenas mitigavit
atque ad juris communis terminos reduxit.

Anno 1595. cavuit. *Privatio, Depositioque*, quæ
c. 11. b. 2. § cum habet, tum in beneficiis Ecclesiæ
c. 2. sup. de cis, tum in aliis officiis simoniace
confess. c. tratis. *Irregularitas*, quæ incum-
27. b. 1. propter excommunicationem & sub-
Wames. sionem præcedentem, nempe excom-
conf. 561. n. nicato aut suspenso divina faciente
8. b. 1. d. c. que hanc ulterius sequitur *Inhabilitas*
11. Covarr. non tantum ad beneficium simoniace
ad c. Pec- tentum, sed etiam ad alia quæcumque
catum p. 2. Denique *Restitutio* pretii accepti pro
§. 2. n. 6. spirituali, & fructuum omnium inter-
perceptorum ex beneficio simoniace ob-
tento, facienda Ecclesiæ, cui injuria facta.

Ne Prælati vices suas vel Ecclesiæ sibi
annuo censu cedant.

TIT. IV.

Tit. hic pendet a superiori, & ejus veluti
pars est, quia contrahitur etiam Simo-
nia, quando Prælati vices suas, id est
potestatem & jurisdictionem sibi com-
petentem vel Ecclesias sub certa aliqua
pensione aliis addicunt vel elocant.